

מתוך: "ישראל – האדם והמרחב: נושאים נבחרים בגיאוגרפיה"

צביה פיין, מאירה שגב, ורחלי לביא הוצאת מט"ח, 2002

מקובל popular
מחמיר, להחמיר to be strict

השקפה view
לבוש, לבוש dress, clothing
עיקר principal, major
משתלבים, להשתלב to integrate

קיצוניות radical

נהנים, להנות to enjoy
מספקת, לספק to supply
עוד welfare
ביטוח לאומי social security
משתרשת is rooting
בקרבם - בתוכם

ממנים, סממן characteristics
בידול מרחבי spatial segregation

מנהלים, לנהל to conduct
חיוניים necessary

מתיירות permissiveness

הגנה protection
פיתויים temptations

מסכנות endanger
מכשירים appliances, devices
דוחים, לדחות to reject
לחבל to sabotage
צפייה, לצפות - להסתכל

החרדים במדינת ישראל

הכינוי "חרדים" הוא כינוי מקובל ליהודים המחמירים מאוד בקיום מצוות הדת. בני הקהילה החרדית בישראל שונים מקבוצות אחרות באוכלוסייה בהשקפת עולמם, בלבושם ובחיי היום-יום שלהם. הילדים מתחנכים במסגרת חינוך נפרדת, שהעיקר בה הוא לימוד התורה; רבים מן המבוגרים אינם משתלבים בשוק העבודה; גיל הנישואין צעיר מאוד, בערך 18; ורבות מן המשפחות הן בנות 10 ילדים ויותר.

בין החרדים קיימות קבוצות קיצוניות קטנות שאינן מזדהות עם מדינת ישראל והציונות. הם מדברים ביניהם יידיש, והעברית משמשת להם כ"שפת הקודש", לצורך תפילה ולימוד תורה בלבד. ואולם בשנים האחרונות הם משתלבים יותר ויותר בחיים הפוליטיים, הם נהנים מהשירותים שהמדינה מספקת (כמו חינוך, בריאות, סעד, שירותי דת וביטוח לאומי), והשפה העברית הולכת ומשתרשת בקרבם.

אחד הסממנים של קהילות החרדים הוא הבידול המרחבי, כלומר, המגורים באזורים נפרדים משלהם. רבים מהם גרים בשכונות נפרדות בירושלים ובערים אחרות; רבים אחרים גרים בעיר שיש בה רוב של תושבים דתיים, כמו בני ברק.

מדוע נוהגים החרדים לחיות במרחב נפרד? יש לכך כמה סיבות:

- החרדים מנהלים חיי קהילה ייחודיים, וכדי לקיימם הם זקוקים למרחב משלהם ובו השירותים החיוניים לצורכיהם - בתי כנסת ובתי מדרש ללימוד תורה, מקוואות לטהרה, חנויות לספרי קודש ועוד.
- רוב החרדים גרים ביישובים עירוניים, וקיים ניגוד חריף בין העיר החילונית המודרנית, ששולטים בה פתיחות לחידושים ומתירנות, לבין הקהילה החרדית, המשמרת אורח חיים מסורתי וייחודי.
- הבידול המרחבי וההפרדה הם דרכי ההגנה של

הקהילה החרדית מפני ה"פיתויים" של העולם החילוני המודרני.

ואולם המרחב המוגן של החרדים אינו סגור לחלוטין מפני קשר עם החוץ. רבים מהם משלבים בחייהם טכנולוגיות מודרניות שאינן מסכנות את אורחות חייהם - כמו מחשבים ומכשירים אלקטרוניים, ודוחים את מה שלדעתם עלול לחבל בערכיהם - כמו צפייה בטלוויזיה.